

Lördagen den 24 Februari 1872.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades fem protokollsutdrag för den 21 och protokollet för den 17 dennes.

Herr Abelin: Jag har äran anmäla, att jag intagit min plats i Kammaren.

Herr Asplund: Jag anhåller att för anteckning i dagens protokoll få tillkännagifva, att jag nu inställt mig vid riksdagen, hvarifrån jag varit förhindrad af det vid riksdagens början anmälda sjukdomsförfall.

Herr von Hofsten: Jag får vördsamt anhålla om ledighet från riksdagen under 14 dagar, räknade från den 27 dennes.

Denna anhållan bifölls.

Herr Rydqvist: Då på dagens föredragningslista är uppfördt Bevillnings-Utskottets betänkande angående Kongl. Maj:ts proposition om lastpenningarnes upphörande, så ber jag att med anledning deraf få fästa Kammarens uppmärksamhet derpå att, ehuru denna fråga här förekom till behandling redan den 3 dennes, så har protokollet för denna dag ännu icke blifvit tryckt och färdigt att utdelas bland Kammarens ledamöter. Sålunda hafva hela tre veckor förflutit, sedan denna öfverläggning hölls, utan att protokollet deröfver blifvit för oss synligt. Jag har tagit kännedom om detta förhållande och vunnit den upplysning att, sedan protokollet blifvit uppsatt och vederbörande talare haft tillfälle att genomse detsamma,

hafva de sålunda justerade yttrandena blifvit öfverlemnade direkt till Bevillnings-Utskottet, i stället för att, såsom förut varit vanligt, afskrifter af dem tagits och sändts till vederbörligt Utskott, under det att originalconcepterna fått kvarstanna i kansliet. Utskottet, som sedermera handlagt frågan, har i måndags eller tisdags, jag vet ej rätt hvilkendera dagen, återlemnadt detta protokoll, hvarefter det slutligen kunnat skickats till tryckeriet. Då det emellertid berott på Bevillnings-Utskottet, när det velat företaga frågan till afgörande, hvilket, alldenstund saken icke är af den mest brådskande natur, väl kunde hafva dröjt ännu några veckor, så kunde det lätteligen hafva inträffat, att tryckningen blifvit ännu längre uppehållen i afbidan på de till Utskottet insända concepterna. Deraf kunde åter hafva blifvit en följd, att Utskottets betänkande, som utgör svar på Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition, blifvit i Kammaren utdeladt, utan att protokollet för sagde dag kommit oss till handa, och att således frågan förekommit till slutlig pröfning, innan man fått i tryck se de anföranden, som afgåfvos den 3 dennes. Då vid det förhållande, som här föreligger, det synes mig alldeles klart, att ett fel blifvit begånget å Första Kammarens kanslis sida, så har jag ansett såsom min skyldighet att derpå fästa uppmärksamheten. Jag föreställer mig nemligen, att kanslipersonalen är så stor, att man väl kan medhinna att taga afskrifter af protokollen, när de äro af den beskaffenhet, att de skola till vederbörande Utskott öfverlemnas, och om sådant sker, hvartill väl ej mer än ett dygn kan åtgå, så skall ej ett sådant förhållande, som jag nu påpekat, kunna inträffa. Följden åter af det sätt, som nu praktiseras, att skicka protokollen direkt till Utskottet, blir den, att anförandena först tre veckor eller mera, efter det de afgifvits, blifva synliga i tryck, och att ingen då finner intresse uti att läsa dem, förefaller ej otroligt. Jag anser mig emellertid icke behöfva föreslå någon åtgärd med anledning här af utan vill blott tillkännagifva, att jag ansett såsom min skyldighet att låta saken komma till Kammarens kännedom.

Grefve af Ugglas: På fjerde hufvudtiteln, som nu blifvit af Stats-Utskottet afgjord och i dag inkommit på Kammarens bord, förekommer, såsom Herrarne finna, en proposition af Kongl. Maj:t rörande anställandet af tvenne på denna hufvudtitel aflönade militärattachéer, den ene i Paris, den andre i Berlin. Vid den blifvande behandlingen af denna fråga måste enhvar komma att känna sig tveksam, till följd af det beslut, som rörande tredje hufvudtiteln fattades af Andra Kammaren. Såsom bekant är, förhöjde denna Kammare anslaget för ministerstaten till dess forna belopp 340,800 R:dr. Såsom skäl härför anfördes visserligen af några talare, att man önskade, det militärattachéen i Paris fortfarande skulle på tredje hufvudtiteln bibehållas och aflönas, och jag tror äfven att, då Andra Kammaren i allmänhet vidhållit förra Riksdagens beslut, så har ock hos flertalet af dem, som röstade för det högre anslaget, detta skäl gjort sig gällande. Emellertid innehåller icke det protokollsutdrag, som an-

gifver Andra Kammarens beslut i ämnet, ett enda ord i den vägen som är för Kongl. Maj:t förbindande. Protokollet lyder nemligen sålunda: "Med bifall i öfrigt till Kongl. Maj:ts i afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel framställda förslag, beslut Kammaren, att såsom anslag för ministerstaten skulle uppföras endast ett belopp af 300,000 R:dr och såsom "tillfälligt anslag till öfvergående utgifter" upptagas 40,800 R:dr, utgörande återstoden af det utaf Kongl. Maj:t till nämnda stat för år 1873 askade belopp". Man finner således, att icke ett ord nämnes om den ifrågavarande militärattachéen i Paris uti Andra Kammarens beslut. Å andra sidan känna Herrarne, så väl att i Kongl. Maj:ts proposition yrkas anslaget bibehållande vid 340,800 R:dr, icke för aflönande af någon militärattaché, hvilken Kongl. Maj:t föreslagit att till annan hufvudtitel öfverföras, utan för beredande af tillgång till löneförhöjning för ministrarne i Wien och Rom, hvilka ansetts för svagt aflönade, som ock att nuvarande Hans Excellens Herr Utrikes-statsministern, då han här i Kammaren yrkade att detta anslag skulle bibehållas vid sitt förra belopp, framhöll detta såsom nödvändigt i och för ifrågavarande löneförhöjning. Det måste således ovilkorligen vara tvifvel underkastadt, huruvida Kongl. Maj:t på grund af detta Andra Kammarens beslut kan anse sig moraliskt förpligtad att bibehålla militärattachéen i Paris på tredje hufvudtiteln, för så vidt anslaget för öfvergående utgifter bibehålles vid dess förra belopp 40,800 R:dr. Herrarne torde därför finna, att det är nödvändigt, så väl vid behandlingen af frågan om militärattachéerna på fjerde hufvudtiteln, som ock då man skall afgifva sin voteringsedel vid den gemensamma voteringen om tredje hufvudtiteln, att hafva klart för sig, huru med denna sak sig förhåller, och hvad följden skall blifva af beslutet, om det utfaller på ena eller andra sättet, på det man icke må aflenna sin röstsedel, i förmenande att den skall få en betydelse, som den sedan visar sig icke hafva. Jag tror att det vore väl både för regeringen och representationen att få klart för sig denna fråga, och jag anhåller därför att till Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes-ärendena få framställa följande interpellation:

Jag anhåller att härmed till Hans Excellens Herr Utrikes-statsministern få framställa den förfrågan: huruvida för händelse, att vid gemensam votering det på tredje hufvudtiteln upptagna "anslaget till öfvergående utgifter" bibehålles vid sitt nuvarande belopp, 40,800 R:dr, militärattaché uti Paris kommer att fortfarande blifva anställd och på sagde hufvudtitel aflönad.

Jag begär visserligen icke, att Hans Excellens genast skall lemna svar på denna fråga, men jag anhåller att, innan vare sig frågan om militärattachéerna på fjerde hufvudtiteln förekommer, eller den gemensamma voteringen rörande tredje hufvudtiteln företages, den upplysning, hvarom jag anhållit, måtte Kammaren meddelas.

Hans Excellens Herr Grefve von Platen: Jag kan icke underlåta att efter fornenligt erhållen kännedom om den gjorda interpel-

lationen inhemta Kongl. Maj:ts befallning om det svar, som derpå bör afgifvas, och i sinom tid meddela Kammaren detsamma.

Föredrogs Kongl. Maj:ts den 21 dennes bordlagda nådiga proposition angående försättande på vakans tills vidare af en del utaf båtsmanshållet i Blekinge län och Södra Møre härad af Kalmar län.

Herr von Koch: Med anledning af den långt framskridna tiden beder jag att få uppskjuta afgifvandet af de anmärkningar, som jag anser mig böra göra vid den nådiga propositionen, antingen till nästa plenum, eller till det som inträffar närmast efter den Kongl. propositionens tryckning.

Den Kongl. propositionen blef härefter hänvisad till Stats-Utskottet.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts den 21 dennes bordlagda nådiga proposition om anvisande af anslag för Sveriges deltagande i polytekniska utställningen i Moskwa.

Föredrogs Kongl. Maj:ts den 21 dennes bordlagda nådiga proposition i fråga om bergverkstiondes upphörande.

Friherre Adelsvärd: Uti den Kongl. propositionen om bergverkstionden föreslås, att den tionde eller afrad, som hittills utgått från de ädlare verken, skulle upphöra på vissa vilkor, för de af dessa verk, hvilka nu åtnjuta särskilda förmåner. Hvad Åtvidabergs kopparverk angår, så inskränka sig de särskilda förmåner, som detta verk åtnjuter, till besittningsrätt af 400 tunnland å häradsallmänningen Gaddstigen, hvilken areal på 1770-talet upplåtits till verkets begagnande. Den nuvarande egaren har förklarat sig villig att återlemna dessa 400 tunnland till staten, i fall han blefve befriad från bergverkstionden. Vid detta står han fast, men jag får hemställa, om det icke alternativt kunde medgifvas honom att få efter deras fulla värde lösa dessa 400 tunnland, och vågar jag anhålla att denna min begäran måtte med den Kongl. propositionen remitteras till vederbörande Utskott.

Herr Statsrådet Wærn: Med anledning af det yttrande, som af den siste talaren afgifvits, får jag fästa uppmärksamheten på det förhållande, som eger rum med ett annat kopparverk i ungefär samma ställning som det af honom omnämnda, nemligen Tunabergs kopparverk. Förhållandet mellan dessa båda verk är i så måtto skiljaktigt, att, då Åtvidabergs egare förklarat sig åtnöjas med att till

Kronan återlemna den allmänning, som blifvit verket tilldelad, så hafva Tunabergs egare gjort anspråk på att få lösa den allmänning, som de erhållit, till skatte efter vissa bestämda förhållanden. Efter utredning af alla omständigheter i frågan, hafva kollegierna tillstyrkt, att Tunabergs egare endast måtte få lösa en så stor del af den verket tillslagna allmänning, som, efter 1811 års förordning om rekognitionsskogarne, skulle belöpa sig på bruket. Nu har det för kollegierna liksom för Kongl. Maj:ts icke funnits anledning att göra någon annan hemställan än den som kunnat följa af förhållandena i hvarje särskildt fall, till hvilka bruksegarnes förklaringar i afseende på afståendet af deras förmåner hört. Således har skilnaden egentligen uppkommit deraf, att bruksegarne förut framställt så olika förklaringar, och jag får derföre säga, att jag icke för närvarande, sedan Åtvidabergs egare förmålt sig vilja lösa skogen, kan se något hinder å Kongl. Maj:ts sida, att, om Riksdagen skulle pröva denna begäran billig, begge verken blifva på lika sätt behandlade.

Jag vill endast nämna detta, på det att Stats-Utskottet icke måtte anse sig af Kongl. Maj:ts proposition förhindradt att ingå i pröfning af den utaf Friherre Adelsvärd gjorda framställning eller att taga frågan om de båda verken i gemensamt betraktande.

Öfverläggningen förklarades slutad, och den Kongl. propositionen jemte yttrandena hänvisades till Stats-Utskottet.

Föredrogs och hänvisades till Bevillnings-Utskottet Kongl. Maj:ts den 21 dennes bordlagda nådiga proposition, angående dels stadgande af förändrade vilkor för tidningars och tidskrifters postbefordran samt dels åtskilliga andra postväsendet rörande frågor.

Föredrogs ånyo och bifölls Lag-Utskottets den 19 och 21 dennes bordlagda utlåtande, N:o 7, i anledning af väckt motion om upphäfvande af den i 4 Kap. 5 § Jorda-balken stadgade skyldighet att hembjuda frälseskattehemman åt ränteegaren.

Föredrogs ånyo Lag-Utskottets den 19 och 21 dennes bordlagda utlåtande, N:o 8, i anledning af väckt motion om ändring i Konkurslagen den 18 September 1862.

Herr Wallenberg: Utan att vilja ingå i någon närmare granskning af denna motion, tillåter jag mig att fästa Herr Talmannens uppmärksamhet på, att det icke är så enstaka röster, som hafva höjts, för en förändring i afseende å "rättens ombudsman". En reservant har yttrat sig i den syftning att det skulle för de mindre konkurserna vara öfverflödigt att hafva en så beskaffad "rättens

ombudsman“, men ehuru jag för min del icke vill förorda borttagandet af denna befattning, skulle jag dock önska, att ombudsmannens åligganden kunde på något sätt tydligare angifvas, i enlighet med de åsikter och beskaffenheten af denna befattning, som vid konkurslagens antagande, hvori jag deltog, gjorde sig gällande, nemligen att rättens ombudsman skulle icke allenast vara en inspektör, som ingenting gjorde och ingenting befattade sig med, om icke några olagligheter begingos, utan att han jemväl skulle i juridiska frågor gifva utredningsmännen råd, då de deraf kunde vara i behof. Det är nemligen just i små konkurser viktigt att icke få betala detta särskildt, och det är blott i dessa syftningar, som jag här velat yttra några ord.

Öfverläggningen förklarades slutad, och utlåtandet bifölls.

Föredrogs ånyo och bifölls Lag-Utskottets den 19 och 21 dennes bordlagda utlåtande, N:o 9, i anledning af väckt motion om upphäfvande af lagens stadgande i 30 Kap. 1 § Rättegångs-balken om erläggande af revisionsskilling.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Konstitutions-Utskottets den 21 dennes bordlagda utlåtande, N:o 3, i anledning af väckt motion om ändring i 13 och 16 §§ Riksdagsordningen.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets den 21 dennes bordlagda utlåtande, N:o 15, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående bruksegaren P. Löfs ansökning i fråga om dispositionen af köpeskillingen för afverkad skog å Ejhedens hemman och Ohre sockens öfverloppsmark i Kopparbergs län.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets den 21 dennes bordlagda Utlåtande, N:o 16, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse, med öfverlemnande af förteckningar öfver de för statsverkets räkning utarrenderade gendomar.

Upplästes och godkändes Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 4, i fråga om utfärdande af statsobligationer, förskrifna med 4 procents ränta.

Anmäldes och bordlades:

Stats-Utskottets utlåtande N:o 10, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens sjetta hufvudtitel;

Bevillnings-Utskottets betänkanden:

N:o 2, med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga förslag, angående nedsättning af den personliga skyddsafgiften;

N:o 3, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående upphörande af lastpenningarne;

Banko-Utskottets memorial N:o 7, angående uteslutande ur Riksbankens räkenskaper af åtskilliga inom linien förda fordringar; samt

Andra Kammarens protokollsutdrag:

N:o 78, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 2, angående Herr C. A. Jönssons motion om enkesäten i Hallands och Bohus län;

N:o 80, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts betänkande N:o 4, i anledning af väckt motion om ändring i Kongl. förordningen den 30 November 1855 rörande expeditionslösen.

Kammaren åtskiljdes kl $\frac{1}{4}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.
